

6 Concluzii și recomandări

6.1 Concluzii

6.1.1 Q1 *Până la sfârșitul perioadei de programare, vor fi utilizate în totalitate alocațiile pentru AP2 și AP3, în situația în care nu sunt adoptate măsuri suplimentare (de exemplu, noi costuri eligibile/ noi activități/ noi aplicanți/ noi grupuri țintă etc)?*

Scenariul de bază arată că, în situația în care nu sunt adoptate măsuri suplimentare, alocațiile pentru AP2 și AP3 nu vor fi utilizate în întregime dacă nu se introduc măsuri suplimentare până la sfârșitul perioadei de programare. Pentru ambele Axe Prioritare contractările, plățile și certificarea sunt mult sub nivelul alocațiilor.

Pentru AP2 contractarea este întârziată, iar pentru 2012 se poate situa sub sumele care trebuie angajate conform regulii N+3/2. La actualul ritm de absorbție se așteaptă ca plățile și certificarea să atingă nivelul conformității cu regula N+3/2 cel mai devreme în 2012. Conform scenariului de bază, luându-se în calcul accelerarea procesului de absorbție în cursul lunilor ianuarie – mai 2012, numai 13,4% din alocațiile pentru AP2 pot fi contractate până la sfârșitul anului 2013. Chiar și în cazul scenariului cu portofoliul + de proiecte, cu un ritm de absorbție accelerat, până la sfârșitul anului 2013, contractarea în cadrul AP2 nu va depăși 50%.

Previziunile sunt ceva mai bune pentru AP3 în ceea ce privește contractarea, dar plățile și certificarea înregistrează niveluri mai scăzute. Având în vedere ritmul actual, contractarea nu va atinge mai mult de 50% până în 2013 (în scenariul cu portofoliul+ de proiecte, incluzându-se și cele mai recente date disponibile până în luna mai 2012), ceea ce va avea un impact negativ asupra plăților și certificării. Totuși, în scenariul optimist, cu o absorbție crescută și raționalizată, contractarea pentru AP3 ar putea atinge alocațiile, dacă sunt implementate toate proiectele din scenariul cu portofoliul+ de proiecte.

6.1.2 Q2. *În ce măsură și în ce mod capacitatea redusă a beneficiarilor afectează planificarea și gestionarea proiectelor finanțate din AP2 și AP3? Care sunt sarcinile/ responsabilitățile beneficiarului care pot fi externalizate?*

Din analiza gradului de încărcare cu sarcini a celor doi beneficiari principali pentru AP2 și AP3 reiese clar faptul că în situația actuală capacitatea, în termeni de personal, pentru absorbția mai multor proiecte decât cele deja contractate este insuficientă. Sarcinile obișnuite, împreună cu cele de implementare a proiectelor în derulare, necesită folosirea personalului deja angajat la capacitatea maximă. Prin urmare, fără măsuri suplimentare, beneficiarii nu vor putea să absoarbă (în totalitate) proiectele din portofoliul de proiecte.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Trebuie avut în vedere în mod special faptul că în acest moment există numai 4 proiecte finanțate prin AP2 (și 2 proiecte în pregătire) și 2 proiecte finanțate prin AP3. Acesta este un nivel substanțial mai scăzut decât cele 34 de proiecte care se află încă în actualul portofoliu de proiecte.

În mod special pentru Direcția Coordonare Sistem există posibilitatea de a reduce gradul de încărcare cu sarcini, de exemplu, printr-o muncă mai eficientă, prin stabilirea unor proceduri mai bune de lucru și printr-o distribuire mai bună a volumului de sarcini. Totuși, introducerea acestor schimbări necesită timp, iar efectul lor va veni prea târziu pentru a permite absorbția unui număr mai mare de proiecte.

Prin urmare, pentru ambele structuri se poate genera capacitate prin internalizarea sau externalizarea activităților. Pentru ambele structuri analizate este nevoie de personal suplimentar care ar putea să provină din interior. Pe baza cifrelor colectate pentru Serviciul Coordonare SMIS numărul personalului suplimentar necesar ar fi de 5,9 ENI (echivalent angajați cu normă întreagă) și pentru Compartimentul Informare ar fi de aproximativ 2,35 ENI. Totuși, având în vedere variațiile mari între proiecte în ceea ce privește dimensiunea, durata și complexitatea, precum și eșalonarea în timp a etapelor acestora, se recomandă să se aibă în vedere internalizarea temporară, pe baza estimării gradului de încărcare cu sarcini per proiect (când proiectele vor fi dezvoltate, nivelul actual de încărcare cu sarcini va deveni clar). De asemenea, înainte de angajarea de personalul nou ar trebui acordată prioritate completării posturilor suspendate și vacante din ambele structuri, precum și realocării sarcinilor în rândul personalului existent, în mod special în Serviciul Coordonare SMIS.

Mai mult decât atât, activitățile mari consumatoare de timp pot fi externalizate. Pentru ambele structuri, următoarele activități de management de proiect se pot externaliza prin intermediul proiectelor de asistență tehnică:

- Pregătirea dosarelor de achiziții,
- Suport în procesul de evaluare a ofertelor,
- Monitorizarea contractelor de achiziții.

În plus, pentru Compartimentul Informare se poate externaliza implementarea activităților din Planul de Comunicare, iar pentru Serviciul Coordonare SMIS poate fi externalizat biroul de asistență/helpdesk, precum și instruirea și organizarea de evenimente specifice SMIS..

În plus, pentru Direcția Coordonare Sistem, implementarea activităților conexe SMIS, cum ar fi: biroul de asistență pentru utilizatorii SMIS, întreținerea, dezvoltarea, instruirea, asistența ar trebui externalizată cât mai curând pentru a permite Serviciului să se concentreze asupra dezvoltării și managementului proiectelor, în felul acesta mărind absorbția fondurilor disponibile în POAT.

De asemenea, analiza gradului de încărcare cu sarcini identifică posibilitățile de îmbunătățire a procedurilor, instrumentelor și a împărțirii sarcinilor și face câteva sugestii de îmbunătățire. Principala problemă este de a demarca sarcinile privitoare la achiziții între Serviciul Implementare și beneficiar, precum și schimbul de informații. Deoarece în această privință există riscuri juridice și de răspundere, această problemă trebuie rezolvată în termen scurt.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

6.1.3 Q3. Există schimbări referitoare la costuri eligibile/ activități/ aplicanți/ grupuri țintă etc care pot fi introduse, ce ar putea asigura creșterea cererii/ absorbției de fonduri din AP2 și AP3? Dacă da, vor schimba acestea în mod semnificativ probabilitatea utilizării depline a alocărilor financiare pentru AP2 și AP3 până la sfârșitul perioadei de programare?

Pentru AP2 lista de activități din portofoliul de proiecte este destul de completă. Singurele aspecte care pot fi luate în considerare se referă la activitățile care pot fi externalizate de către Serviciul Coordonare SMIS (vezi secțiunea de mai sus). În acest fel nu este necesară suplimentarea costurilor eligibile, aplicanților, activităților, sau grupurilor țintă. Axa Prioritară 3 conferă deja suficiente posibilități și nu sunt necesare schimbări generale ale costurilor eligibile și activităților, deși noile proiecte agreate în cadrul focus grupurilor ar putea introduce noi aplicanți și grupuri țintă în cadrul acestei Axe Prioritare. În acest fel, grupurile țintă identificate pentru Axa Prioritară 3, comparate cu cele existente, ar putea fi următoarele: Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, Agențiile de Dezvoltare Regională; Consiliile Locale; Asociația Comunelor din România (ACoR), precum și instituții de presă/ONG-uri/societăți comerciale/ universități, etc – acestea din urmă putând fi implicate în Proiectul nr. 17 privitor la competiția organizată în vederea sprijinirii celor mai bune idei de promovare a rezultatelor obținute cu ajutorul Instrumentelor Structurale.

Prin urmare, gradul de absorbție nu va crește prin modificarea costurilor eligibile, activităților, aplicanților și grupurilor țintă. Absorbția este mai degrabă influențată de capacitatea beneficiarilor de a absorbi fondurile disponibile, datorită mai multor motive (capacitate administrativă scăzută a beneficiarului, întârzierile în achiziții - proceduri complicate de achiziții, supraestimarea nevoilor de echipamente și prețurile, proceduri mari consumatoare de timp la nivelul beneficiarului etc).

Portofoliul de proiecte (din 09.05.2012) și noile idei de proiecte discutate în cadrul focus-grupurilor schimbă prognoza pentru certificare pentru AP2 și AP3, dar nu în mod semnificativ.

Pentru AP2 scenariul "cu portofoliul de proiecte" arată niveluri de contractare care se află puțin sub alocarea pentru 2010, adică se așteaptă ca mai puțin de jumătate din alocări să fie contractate. De asemenea, previziunile de contractare pentru AP3 arată că nu se așteaptă ca acestea să acopere alocările, cu și fără proiectele din portofoliu. Chiar și după ce proiectele din portofoliu sunt incluse în previziuni, contractarea s-ar situa la aproximativ jumătate din alocări.

Efectele adăugării de noi proiecte, agreate în timpul focus-grupurilor, la portofoliu (scenariul portofoliu+) sunt marginale în ceea ce privește contractarea și certificarea. Având în vedere rata actuală de certificare, ambele axe, AP2 și AP3, nu vor atinge alocările pentru 2007, chiar și în cadrul scenariului portofoliu+.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

6.1.4 Q4. Care este potențialul de cheltuire a fondurilor din AP1 în anii următori, având în vedere evitarea dezangajării automate pentru POAT?

Rata contractării pentru AP1 este bună și dacă accelerarea remarcată în cursul intervalului ianuarie – mai 2012 se menține, atunci până la 31.12.2013 se estimează că 186% din fonduri vor fi fost contractate (în scenariul cu portofoliul+ de proiecte).

Domeniile Majore de Intervenție din cadrul AP1 au parcursuri diferite, respectiv DMI 1.1 depășind celelalte 3 DMI-uri la contractare, plăți și certificare. În conformitate cu scenariul de bază, numai DMI1.1 nu prezintă riscul dezangajării, dar celelalte 3 DMI-uri prezintă acest risc începând cu anul curent. Cu toate acestea, se preconizează că după 2012 DMI 1.2 nu va mai contribui la creșterea riscului de dezangajare.

6.1.5 Q5. Există noi costuri eligibile/ activități/ aplicații/ grupuri țintă etc care ar putea fi adăugate la cele deja eligibile astfel încât să se asigure creșterea absorbției pentru AP1?

Este clar că AP1 este “motorul” pentru POAT. Inventarul de idei noi de proiecte bazate pe experiența internațională și pe nevoile beneficiarilor implicați arată că nu este nevoie să se modifice mult costurile eligibile sau activitățile.

În ceea ce privește aplicații, sunt necesare câteva schimbări, cum ar fi includerea Fundației Centrelor de Afaceri și Inovare din România, Institutul Național de Statistică (INS), Școala Națională de Științe Politice și Administrație (SNSPA) și alte universități. Mai mult decât atât, schimbările ar fi necesare pentru implementarea rețelelor – propuse ca noi idei de proiecte, pentru a încorpora tipuri variate de activități și multe tipuri noi de grupuri țintă (în funcție de rețea).

În concluzie, noii aplicații și grupurile țintă identificate pentru AP1, care ar putea fi adăugate sunt următoarele: autoritățile regionale și locale, organizațiile de mediu, principalii factori de interes pentru dezvoltarea sustenabilă, Asociația Municipiilor din România; Asociația Comunelor din România; ministerele competente la nivel național; orașe și municipii din România; organizații care reprezintă interesele femeilor; SNSPA; universități; centre tehnologice; institute de cercetare; Agenția Națională de Cercetare Științifică (ANCS); agenții de dezvoltare regională; autorități locale; DAT; camere de comerț; Federații ale Întreprinzătorilor, organisme naționale dedicate inovației care acordă sprijin dezvoltării sectorului privat; ANRMAP și organizații cunoscute ale evaluatorilor.

În plus față de proiectele identificate, s-ar putea să existe un potențial pentru activități care abordează punctele slabe structurale din planificarea și proiectarea politicilor, pentru care ar fi necesare câteva schimbări în domeniul programului. Acestea includ, de exemplu, o analiză funcțională a Agenției Naționale pentru Cadastru și Publicitate Imobiliară, modernizarea sistemului de carte funciară, raționalizarea investițiilor, modernizarea capacității de planificare a politicilor și îmbunătățirea capacității de analiză economică pentru a susține elaborarea de politici, ghid pentru Analiza Impactului de Mediu, suport orizontal pentru EIM (evaluarea impactului asupra mediului) și evaluările ex ante.

Dacă se urmărește creșterea absorbției, se observă că scenariul portofoliu+ este și mai optimist pentru AP1, prin comparație cu AP2 și AP3. La stadiul curent de absorbție accelerată în 2012, dacă se implementează toate proiectele incluse în scenariul cu portofoliu+, se previzionează o certificare de 46 milioane RON peste actualele alocări pentru AP1 la sfârșitul anului 2015.

6.1.6 Q6. Care sunt opțiunile de realocare a fondurilor neutilizate (în cadrul PO sau către alte PO) și care ar fi efectele asupra țintelor indicatorilor și asupra obiectivelor generale și specifice ale programului?

Opțiunile de realocare depind de un număr de factori, inclusiv opțiunea pentru un anumit scenariu LOTHAR+. În conformitate cu rezultatele scenariului de bază, există un pericol mare de dezangajare pentru toate AP/DMI cu excepția AP1 și DMI 1.1 chiar în 2012, ceea ce sugerează că este nevoie de o realocare urgentă de la AP/DMI-urile care sunt cele mai amenințate de dezangajare, cum ar fi DMI 3.1 cu 15 milioane RON sub risc.

Scenariul "cu portofoliu" identifică următoarele opțiuni:

- Realocarea de la AP2 și AP3 către DMI1.1 și DMI1.2 pentru a acoperi în întregime fondurile insuficiente
- Realocări de la AP2 și AP3 numai către DMI1.1
- În conformitate cu scenariul "cu portofoliu", o sumă rezonabilă, la ritmul actual de certificare, este de 132 milioane RON (calculată ca diferență între suma certificată și alocarea până la sfârșitul anului 2015 pentru scenariul cu portofoliu+, dacă sunt luate în calcul informațiile disponibile până în luna mai 2012).
- Realocarea de la alte PO către POAT pentru a acoperi ritmul de contractare al AP1 – nu poate constitui o opțiune viabilă având în vedere pericolul general al dezangajării pentru program.
- Realocarea de la POAT la alte PO-uri – o opțiune viabilă, dar suma depinde de un număr de factori, cum ar fi, ritmul contractării în 2012 și rata de certificare.

Opțiunile pentru realocare menționate mai sus pot afecta într-o mică proporție obiectivul general al POAT de "asigurare a suportului pentru coordonare și de a contribui la implementarea și absorbția solidă, efectivă, eficientă și transparentă a Instrumentelor Structurale în România", dacă luăm în considerare faptul că POAT nu are indicatori definiți la nivel de program și nici indicatori cheie.

În consecință, a fost realizată o analiză calitativă a consecințelor asupra indicatorilor POAT, pe care le au scenariile propuse, luând în considerare acei indicatori care sunt comuni cel puțin pentru două axe prioritare, după cum urmează:

Tabelul 13: Consecințele asupra indicatorilor POAT (comuni pentru cel puțin 2 AP-uri) în cadrul scenariilor propuse

Indicatori cumulați la nivel de program de la nivelul axelor prioritare	Tinte indicative Cumulative. Total – 2015	Realizări Tinte cumulate la 31.12.2011 % (valoare)	Realizări estimate pentru țintele cumulate - Scenariul "cu portofoliu"	Realizări estimate pentru țintele cumulate - Scenariul portofoliul+
Indicatorul 1: Studii, analize, rapoarte, strategii (nr.)	154	51% (79)	Între 72% (dacă se realizează realocări de la POAT către alte PO-uri) și 110%	Peste 100% (109% - 130%)
Indicatorul 2: Ghiduri și alte documente metodologice (nr.)	38	34% (13)	56% - 60% (deoarece contribuția AP2 este peste 50% la I2)	61% - 65% (deoarece contribuția AP2 este peste 50% la I2)
Indicatorul 3: Evenimente axate pe schimbul de experiență cu privire la implementarea fondurilor și aspecte tematice (nr.)	39	74% (29)	Peste 90%	100%
Indicatorul 4: Reuniuni ale comitetelor și grupurilor de lucru relevante (nr.)	158	41% (64)	Peste 80%	Peste 90%
Indicatorul 5: Zile de instruire – structuri de gestionare (nr.)	48.000	31% (14.739)	Peste 60% (deoarece contribuția AP2 depășește 40% la I5)	Peste 60% (deoarece contribuția AP2 depășește 40% la I5)

Realizarea "studiilor și analizelor" (Indicatorul 1) împreună cu elaborarea "ghidurilor și metodologiilor" (Indicatorul 2) au o contribuție importantă la îmbunătățirea generală a managementului și implementării IS. Scenariile care ajută la îndeplinirea țintelor Indicatorilor 1 și 2 vor genera contribuții semnificative la obiectivul general al POAT.

Cea mai mare contribuție la Indicatorul 1: *Studii, analize, rapoarte, strategii* o au proiectele implementate în cadrul AP1, care are o țintă de 121 din totalul indicatorului de 154. Nivelul realizării curente la acest indicator, bazat pe proiectele aflate în implementare în cadrul DMI 1.1 este de 64%. În cadrul AP1 cea mai mare contribuție la indicatorul 1 o are DMI 1.1 cu o țintă de 106 din totalul de 121, apoi DMI 1.2 cu 14 și DMI 1.3 cu 1.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Primul scenariu de previziune, dacă se contractează toate proiectele din portofoliu, ar duce la un nivel dublu de contractare față de alocarea pentru AP1 (în mod special pentru DMI1.1 și DMI1.2) ceea ce înseamnă o realizare de peste 130% a țintelor. Chiar dacă contractarea în DMI1.1 va fi încetinită, în situația în care supra-contractarea nu va constitui o opțiune, ținta indicatorului 1 va fi atinsă. În ceea ce privește certificarea, din nou DMI 1.1 este lider iar previziunile sunt bune, depășind 100% în ambele scenarii iar pericolul de dezangajare pentru KAI 1.3 nu va afecta realizarea țintei totale a Indicatorului 1. Dacă se va lua în considerare realocarea de la AP3 la AP1 - DMI1.1 și DMI1.2 atunci ținta indicatorului 1 poate fi îndeplinită, dar este nevoie de eforturi suplimentare pentru a crește rata de certificare la DMI 1.2 până la finalul lui 2012.

Dacă va fi luată în considerare numai realocarea de la AP3 la AP1 - DMI 1.1, ținta pentru Indicatorul 1 poate fi realizată datorită depășirii atât a contractării, cât și a certificării în cadrul DMI 1.1, chiar dacă țintele pentru acest indicator nu vor fi atinse pentru DMI 1.3 datorită dezangajării și/sau realocării fondurilor de la DMI 3.1. Această ipoteză se bazează pe rata de realizare de 0% pentru Indicatorul 1 de la DMI 3.1 contrabalansată de proiectele importante propuse în portofoliu și a celor nou identificate.

Dacă se va considera că realocarea de la OPTA la alte PO-uri este o opțiune viabilă, ținta pentru Indicatorul 1 va fi afectată cu maximum 28% dacă se vor lua sume de la DMI1.2, DMI2.1 și DMI3.1, deoarece sunt DMI-urile cu cele mai importante contribuții (28%) la acest Indicator, în afară de DMI1.1.

Dacă se ia în considerare realocarea de la alte PO-uri la POAT pentru îndeplinirea ratei de contractare a AP1, atunci ținta indicatorului 1 va fi îndeplinită așa cum s-a arătat mai sus.

Același impact asupra obiectivului general al POAT îl are Indicatorul 2. DMI 2.1 are contribuția cea mai mare (peste 50%) împreună cu DMI 1.1 și DMI 1.2 la țintele cumulate ale Indicatorului 2. Prin urmare, toate propunerile de realocări de la AP2 vor afecta țintele Indicatorului 2 cu aproximativ 50%.

La Indicatorii 3, 4 și 5 contribuie numai AP1 și AP2. Deoarece toate scenariile propuse pentru realocări iau sume de la AP2, țintele acelor indicatori sunt în pericol în proporția dată de AP2. Pe baza tendinței pozitive a realizării țintelor Indicatorului 3 și Indicatorului 4 înregistrate în 2011 și analizând portofoliul și proiectele noi propuse, putem presupune că țintele cumulate se vor îndeplini cel puțin la nivelul de 80%.

Cel mai mare risc este pentru Indicatorul 5, deoarece contribuția AP2 este de peste 40% la ținta cumulativă. Dacă luăm în considerare realocările la AP1, proiectele incluse în portofoliul existent și cele nou propuse trebuie să contribuie la realizarea acestor indicatori, dar totuși țintele Indicatorului 5 sunt în pericol cu aproximativ 40% nerealizare în ambele scenarii.

Pe de altă parte, obiectivul global al POAT va fi atins dacă se realizează cele două obiective specifice ale programului:

- OS1: *Asigurarea sprijinului și a instrumentelor adecvate în vederea unei coordonări și implementări eficiente și eficace a instrumentelor structurale pentru perioada 2007-2013 și pregătirea pentru următoarea perioadă de programare a instrumentelor structurale.*
- OS2: *Asigurarea unei diseminări coordonate la nivel național a mesajelor cu caracter general privind instrumentele structurale și implementarea Planului de Acțiune al ACIS*

pentru comunicare în concordanță cu Strategia Națională de Comunicare pentru Instrumentele Structurale.

Deoarece AP1 și AP2 asigură realizarea OS1, fiecare propunere de realocare din AP2 va afecta țintele indicatorilor săi. În afara indicatorilor comuni analizați mai sus, există trei indicatori specifici pentru AP2.

Tabelul 14: Consecințele asupra indicatorilor specifici (la nivel de AP) în cazul realocărilor de la AP2

Indicatori specifici la nivel de AP	Ținte cumulative orientative. Total – 2015	Realizări. Ținte cumulate la 31 decembrie 2011 % (valoare)	Realizări estimate pentru țintele cumulate - Scenariul cu portofoliu	Realizări estimate pentru țintele cumulate - Scenariul portofoliu+
AP2 - Indicatorul 6: Versiuni ale SMIS (nr.)	5	60% (3)	100%	100%
AP2 - Indicatorul 7: Aplicații conexe SMIS (nr.)	3	0% (0)	40% - 50%	50%
AP2 - Indicatorul 8: Solicitări primite de la helpdesk-ul SMIS (nr.)	420	0% (0)	40% - 50%	50%
AP1 - Indicatorul 6: Zile participant la instruire – pentru beneficiari (nr.)	42.000	31% (4.705)	Peste 80%	Aproape 100%

Proiectele care se implementează în cadrul AP2 contribuie la progresul indicatorului de la nivelul programului – *Versiuni SMIS*. Acesta este singurul indicator care are un nivel de realizare de 60% până la sfârșitul anului 2011, iar proiectele incluse în portofoliul existent asigură îndeplinirea țintelor acestui indicator.

Pentru același AP2, nu s-a înregistrat o contribuție semnificativă la indicatorii: “*aplicații conexe SMIS*” și “*solicitări primite de la helpdesk-ul SMIS*”, deoarece realizările țintelor s-au situat la 0% la data de 31.12.2011. Nici unul din scenariile propuse nu este pozitiv în ceea ce privește contractarea și certificarea la această AP, deci va fi foarte dificil de realizat cel puțin 50% din țintele acestor indicatori.

Restul proiectelor care se implementează pentru AP2 nu contribuie la atingerea indicatorilor de la nivelul programului: cum ar fi achiziția de echipamente necesare sau indicatorii de performanță asociați funcționării sistemului.

Dacă propunerea de realocare de la POAT la alte OP-uri va fi luată în considerare atunci este posibil să fie afectați indicatorii AP1, deoarece câțiva au ținte ambițioase și realizare slabă în prezent, cum ar fi “*Zilele participant la instruire – pentru beneficiari*” (42.000). Realizarea a 31% din ținta acestui indicator s-a obținut numai în 2011, dar tendința este una pozitivă datorită contractării

FAT. Ambele scenarii susțin realocările către AP1 (mai mult decât dublu), astfel încât realizarea acestui indicator va fi de **aproape 100%**.

OS2 este posibil de realizat prin cea mai bună implementare a AP3. Prin urmare orice propunere de realocare de la AP3 la alte AP-uri ale POAT sau alte PO va afecta acest obiectiv specific – și, de asemenea, obiectivul general al POAT.

Table 15: Consecințe asupra indicatorilor specifici (la nivel de AP) în cazul realocărilor de la AP3

Indicatori specifici la nivelul AP3	Ținte cumulate orientative. Total – 2015	Realizări. Ținte cumulate la 31 decembrie 2011 % (valoare)	Realizări estimate pentru țintele cumulate - Scenariul cu portofoliu	Realizări estimate pentru țintele cumulate - Scenariul cu portofoliu+
Indicatorul 5: Accesări pagina de web (nr.)	1.000.000	103% (1.028.262)	Peste 100%	Peste 100%
Indicatorul 2: Evenimente de comunicare și promovare (nr.)	120	3% (3)	Sub 40%	Sub 60%
Indicatorul 3: Materiale de informare și publicitate (nr.)	72	8% (6)	Sub 40%	Sub 60%
Indicatorul 4: Campanii mass media (nr.)	10	10% (1)	Sub 40%	Sub 60%
Indicatorul 6: Solicități primite la Centrul de Informare (nr.)	40.000	0% (0)	Sub 40%	Sub 60%
Indicatorul 7: Nivelul de conștientizare a populației (%)	15	0% (0)	Sub 40%	Sub 60%

Progresul înregistrat pentru indicatorii AP3 este foarte slab, cu o excepție: *“Accesări pagina de web”* unde se poate să existe o subestimare a țintei acestui indicator, deoarece realizarea înregistrată la sfârșitul lui 2011 a fost de 103%.

Cu un număr mic de proiecte în implementare, singura posibilitate de a crește rata de realizare a indicatorilor specifici pentru AP3, situată între 0% și 8% la sfârșitul lui 2011, este de a contracta cât mai rapid posibil toate proiectele incluse în portofoliul existent, precum și pe cele nou identificate, împreună cu adoptarea de măsuri de accelerare a plăț ilor în cadrul AP3. Așa cum se prezintă în ambele scenarii, chiar dacă contractarea poate susține această AP, în ceea ce privește plățile va fi dificil de atins alocările conform planificării, iar țintele vor fi realizate sub nivelul de 40%.

Proiectul care a fost contractat recent, *“Centrul de Informare pentru IS”* va avea o contribuție semnificativă la indicatorii: *“Solicități primite la Centrul de Informare”* și *“Nivelul de conștientizare a populației”* (cu 0% realizări la data de 31.12.2011).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Totuși, majoritatea indicatorilor țintei AP3 sunt în pericol cu o medie de 40%, indiferent de perspectiva abordată, respectiv a contractărilor sau a plăților.

Finalmente este bine de reținut că nu toate propunerile de realocare implică reducerea realizării țintelor. Există în portofoliu propuneri de proiecte cu bugete destul de mici raportate la obiectivele propuse.

De asemenea, trebuie avut în vedere impactul pe care-l au achizițiile publice la prețul cel mai mic asupra bugetelor proiectelor, fără a afecta reducerea țintelor indicatorilor.

În cele din urmă, dar nu mai puțin important, ideile de proiect au fost estimate la bugete minime. Există posibilitatea de a majora bugetul la câteva dintre ele, fapt ce ar ajuta la îmbunătățirea ratei de contractare. Acest comentariu se referă în mod special la schema de granturi pentru proiectele de promovare. Reluarea apelului pentru propuneri în fiecare an (în perioada 2012-2013 și 2014) ar conduce la contractarea de proiecte în valoare de 12 milioane euro în cadrul AP3.

6.2 Recomandări

Îmbunătățirea capacității de absorbție prin dezvoltarea capacității instituționale la nivelul beneficiarilor și simplificarea procedurilor pentru autorizarea plăților sau certificarea

Dacă nu se adoptă măsuri suplimentare, atunci certificarea plăților nu va atinge nivelul alocărilor pentru POAT. Așa cum arată LOTHAR+, chiar și includerea și contractarea tuturor proiectelor din portofoliu și a ideilor noi propuse, nu ar garanta absorbția tuturor fondurilor disponibile în cadrul celor trei axe prioritare. În ciuda supra-contractării pentru AP1, la ratele actuale nu se preconizează că absorbția pentru POAT va depăși 70% până la sfârșitul anului 2015. Aceste rezultate sugerează că în situația contractării proiectelor din portofoliu, fără a schimba în mod dramatic plățile și ratele de certificare, nu va crește în mod semnificativ absorbția.

Există loc pentru îmbunătățiri prin eficientizarea implementării proiectelor din POAT și prin îmbunătățirea capacității de absorbție a beneficiarilor. Cea din urmă se poate realiza prin stagii de formare și orientare sau prin simplificarea procedurilor de depunere a propunerilor de proiecte, autorizarea plăților sau certificare. Câștigurile din aceste îmbunătățiri privind eficiența absorbției fondurilor UE în cadrul POAT nu ar fi neglijabile. Cu toate acestea, chiar și cel mai eficient proces de aprobare, implementare și certificare ar fi prea puțin suficient pentru a asigura acoperirea alocărilor printr-o certificare adecvată până la sfârșitul lui 2015.

Pentru a asigura capacitatea de absorbție a Serviciului Coordonare SMIS și Serviciului Informare se recomandă să se urmărească recomandările propuse la finalul analizei gradului de încărcare cu sarcini și să se asigure o capacitate suficientă prin ocuparea posturilor vacante și internalizarea/externalizarea sarcinilor (vezi capitolul 3 și anexa 3).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Extinderea listei de activități, a grupurilor țintă și beneficiarilor pentru AP1 pe baza ideilor de proiecte noi identificate

Unele modificări ale Programului sunt inevitabile. Lista celor 17 proiecte/ idei noi care modifică portofoliul de proiecte realizat de ACIS necesită extinderea activităților, grupurilor țintă și a beneficiarilor.

Totuși, toate aceste elemente au fost propuse fie pe baza proiectelor finalizate ori a celor care sunt acum în implementare în alte state membre ale UE. Prin urmare, aceste idei ar trebui să se bucure de o acceptare pozitivă din partea Comisiei Europene. Aceste idei trebuie incluse într-o versiune actualizată a Programului Operațional fără o oarecare ezitare, asumând aprobarea Comitetului de Monitorizare al POAT.

Odată aprobat, portofoliul de proiecte actualizat trebuie supus unor măsuri ulterioare de analiză, coordonare și prioritizare asupra proiectelor identificate de managementul POAT.

Luarea în considerare a următoarelor opțiuni de realocare

Opțiunile pentru realocare au fost expuse în secțiunea 6.4 și în răspunsul la Întrebarea 6. Pe baza rezultatelor de la LOTHAR+ (scenariul portofoliu+) se poate recomanda să se aibă în vedere următoarele două opțiuni viabile privitoare la realocarea în cadrul POAT și la alte PO-uri:

- Realocarea a 132 milioane RON (în scenariul cu portofoliu+ de proiecte) de la AP2 și AP3 la DMI 1.1 pentru a avea absorbție totală la acest DMI.
- Realocarea de la POAT la PO-uri – decizia asupra acestei opțiuni trebuie luată pe baza vitezei de contractare și a ratei de certificare în 2012. LOTHAR+ poate doar să facă o sugestie pe baza actualei rate de absorbție și a implicațiilor sale financiare.

Asigurarea urmăririi ideilor de proiect identificate

În cadrul focus-grupurilor au fost identificate ideile noi de proiecte care sunt relevante pentru România. Totuși, aceasta nu înseamnă că proiecte propuse vor fi puse în practică fără un suport și o urmărire ulterioară. Prin urmare, se recomandă ca Serviciul de Strategii să discute în continuare aceste idei de proiecte cu beneficiarii pentru a se asigura că vor fi dezvoltate. Acest aspect este în mod special important pentru propunerile de creare rețele deoarece în anumite cazuri nu s-a decis încă cine le va coordona (cine va fi beneficiarul).

Îmbunătățirea mecanismelor și procedurilor interne de achiziții

Deși unele dintre proiectele din portofoliu au fost deja demarate, procedurile interne de durată și regulile privind procesul decizional au făcut imposibilă contractarea lor sau le-au întârziat peste perioada acceptabilă. Aceste întârzieri trebuie scurtate pentru a permite implementarea proiectelor în forma lor inițială, fără a trebui să se refacă dosarul de achiziție atunci când se depășesc termenele.